

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Nagy hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször hirdetések alkalmán jutányos áron vetetnek fel. Helyi díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 — „
Negyedévre . . . 2 — 50 „
Egy hóra . . . 1 — „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Települ. K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

hirdetés.

város által előállítandó
kínak felváltására írás-
ny tárgyalás hirdettetik.
következő összegek:

munka	96,635.84.
1975-16.	
24,054.33.	
vasneműk	17,665.42.
1135-04.	
7313.30.	
munka	11,924.99.
3100-82.	
5666—.	
munka	2103.66.
466-64.	
622—.	
7961-43.	
Osszesen 180,624.63.	

külföldi akár együttes
külön-külön, eset-
leg is kiadatnak.

szándékolt
szépben, akár óva-
n a f. évi ápril. hó
órájáig a város há-

— A zart ajánla-
p délutáni 6 órájáig
adandók be; mely
órákor a város há-

— fognak felbontani.
kürandó a munka-
matkozik és az aján-

— hogy az
smeri és azokat el

költség számítások és
mérnöki hivatalban
biak a mérnöki hi-

— banapzent lettele
írati és oly ajánla-

— hirdessen, vagy a
— módon intézked-

— zius hó 10. napján.
— városi tanács.

A boradó és kövezeti vám házi ke- zelése Debreczenben.

Debreczen, márczius 19.

Az alábbi közleménnyel czélem a bor-
adó és kövezeti vám házi kezelése körül nálunk
elkövetett visszaéléseket nyilvánosságra hozni,
hogy erről valahára Debreczen sz. kir. város-
nak minden polgára, úrákpen pedig a tekintetes
városi bizottsági tag urak biztos tudomást sze-
rezhessenek.

A dolog a következőleg áll: Az 1885. év
kezdetével közgyűlési határozat folytán Deb-
reczen sz. kir. város a fogyasztási adók be-
szedését házilag kezdte kezelni. Ezen határozat-
ot a város nagyjedemű polgármestere Simonffy
Imre kir. tanácsos ur igen helyesen tette ma-
gáévá, a mennyiben ebből a város előrelátható-
lag tetemes jövedelmet remélhetett. Ugyde fáj-
dalom, itt el kell mondanom, hogy nincs olyan
edesség, mibe keserűség ne vegyüljön; itt is
ugy van, a mennyiben a beszédéhez fel lett
véve egy olyan egyén főnöknek, a ki, midőn
látta azt, hogy az említett fogyasztási adók
beszedésével a polgármester ur által megbízott
tanácsnok ur épen semmit sem törődik, ahoz
nem is ért, sőt a város érdekeivel sem törődik:
látva azt, hogy ő itt tetszése szerint fűngálhat
és működhetik: először is oly tág körű ke-
zelési szabályzatot alkotott, a melyek őt a va-
ros lakossága felett mint kormánybiztos tün-
tetik fel, a város érdekeit pedig az adók be-
szedésére vonatkozólag láthatatlanokká és fel-
nem ismerhetőkké tette; az ilyen kezelési szá-
bályokat aztán természetesen az illető tanács-
nok ur a tekintetes városi tanács által elfo-
gadattatta és közbejuttatta az ugynevezett
felügyelő urnak. Manó urnak. Megkezdett
tehát a fogyasztási adók beszedése az 1885-ik
év jan. hó 1-én. Itt meg kell említenem, hogy
a ngs. polgármester ur és a tek. főszámvevő
ur rendeletei és intézkedései folytán az említett
adónemek beszedésének nyilvántartása és ellen-
őrzése czéljából oly könyvek mintái lettek át-
adva a szóban levő felügyelő urnak, a melyek-
nek aképen vezetése mellett a város érdekei
minden tekintetben biztosítva és bárki által,
bármikor könnyen áttekinthetők lettek volna.
E könyvek mintái a következők voltak:

1. Egy fő törzskönyv, a melybe be-
vezetendők lettek volna: az, e fogyasztási adó
területeken felvett szemleket minden évben a
szület 1-ső napjától kezdve a szőlőskerti ki-
mutatások szerint, — a felvett szemleveknek
mennyiségei, azoknak mikénti kezelése, át avagy
leírásai, a szemleveknek minden év végével
való elszámolási avagy átmenetei a hivatalos
átvizsgálat után történetekre vonatkozó ki-
mutatások.
2. Egy főkönyv a külső csárdákról, illetve
arról, hogy a város külterületén hány kiegyezke-
dett fél van és mennyi értékben?
3. Egy főkönyv arról, hogy a városban
a borfogyasztási adóra nézve hány egyén által
tétettek meg az éventei kiegyezkedések (ajánlat)
és hány forintban.
4. Egy főkönyv arról, hogy e város-
ban: mikor, mennyi bor és ki által szállított
kimérésre, magán fogyasztásra, vagy a vásár-
térre?
5. Egy főkönyv a bor behozatali vámról,
illetve annak mikor, mennyiben, és ki által
lett befizetéséről?
6. Egy bejelentési főkönyv kettős példány-
ban vezetve.
7. Egy mellékkönyv, a bor behozatali
vámra vonatkozó zálog kiadó könyv.
8. Minden havi bevételéről, az összes
kezeléshez tartozó könyvekkel összeegyvetett,
átvizsgált és beszámolt összegről szóló nyugta-
képeni könyv; végre 3 havi, félévi, egész évi
táblás kimutatások, elszámolások és felmentések
lettek volna készítendőek.

Ezen könyvek rendeltetés szerinti veze-
tése által a nemes város érdekei biztosítva
lettek volna. Ugy de mi történt? A fentebb elő-
sorolt könyvekből híven és a város érdekeinek
megfelelően vezetett könyv a kezdettől egész
1891. ápril 4-ig vajmi kevés létezik, úgy hogy
a városi házi pénztárt megilletett és meg-
illető bevételek mennyiségét jelenleg senki
sem képes megállapítani, a mennyiben azon fő-
könyvek, a melyek azokat híven kimutatók:
eladottak, kezdettől fogva nem voltak és maig
sincsnek. Nem létezik először az 1-ső tétel
alatti főkönyv, a mely kimutatná, hogy éven-
ként mi a főbevételek alap és avval mi történt?
2-szor nem létezik semmiféle szemleiv, sem bor-
mérőktől, sem magán fogyasztóktól, sőt a fel-
ügyelő vallomása szerint ugyanazok, a kik azon
szemleiveket felvették, a városi főszámvevő hiva-
lati átvizsgálása nélkül mindég megsemmisítették,

semmiféle évenkénti lezárolásról szó sincs!
Igy keljes lehetetlen megállapítani, hogy mennyi-
nek kellett volna lenni voltaképen a pénztár
bevételeinek. Továbbá nem létezik egyetlen egy
bejelentési főkönyv sem még csak a legközelebbi
évről sem, illetve 1891. ápril 4-ig. En alólított
míndezeknek a nyomára csak a mult 1891-ik
év elején jöttem rá és a többször említett fo-
gyasztási adók beszedéséhez felvett felügyelő
Manó Kálmán ur kezelése miatt feljelentést
tettem a ngs. polgármester urnak az iránt, hogy
a fogyasztási adóhivatal által megengedtetik
Katz Lajos helybeli nagy borkereskedőnek és
kicsibeni bormérőnek az, hogy három nagy pin-
czétjét folytonosan huzás czim alatt tartja és
igy csak annyit adózik, a mennyit akar, s e
feljelentés következtében a ngs. polgármester
ur a tek. főszámvevő ur közébjöttével egy 4
tagu bizottságot küldött ki a feljelentés valódi-
ságának megvizsgálására, s ez csakugyan be is
igazolattott az által, hogy Katz Lajos mind há-
rom pinczéje h u z á s i f e d e z e t t e l a leg-
nagyobb rendtelenségben találtattott, a mennyi-
ben nevezetnek egyetlen egy, hordóban meg-
adóztatott, csapon levő hora sem volt, butellias
bortól csak egy üveget sem adózott be 1891.
jan. 1-től ápril 6-ig, 2 hordó bor 1300 s né-
hány liter a szemle ivről jogtalanul a házi
pénztár megkárosításával részére leiratott, 102
forint bor behozatali vám neki a felügyelő al-
tal jogtalanul el lett engedve; a pincze állo-
mányból, illetve a bor mennyiségéből, 40 hecto-
liternyi mennyiség adózatlanul elpárolgott.

Mindezek tovább titokban nem mara-
hattak, ezeknek nyilvánosságra hozására a
helybeli »Debreczen« cz. lapban két ízben,
polgártársaim által pedig több ízben fel lettem
szólítva, de ezt még akkor nem tehettem, mert
még egyebet is akartam kipuhatolni, így
jöttem aztán annak a nyomára, hogy a mi
híres Manónk, az ő valóságos büvészi szelle-
mével ezeknél még nagyobbakat is tett! Ne-
vezetesen az 1886-ik év végével a város jo-
gos tulajdonát képező kövezeti vám szedés is
házi kezelés alá jött, természetesen ugyanazon
hivatal által, a mely már a fogyasztási adók-
kat kezelte; ezen vám beszedésénél pénztár-
kű kész nyomtatványok használtattnak u. m. 1.
kövezeti vám czédula, 2. legeltetési czédula,
3. árusíthatási czédula. Ezen nyomtatványok
aztán már nem üres szemle ivenk és bárczák,
melyeken egy krajczár érték sincsen kinyomta-
va, hanem a pénztár vezetőik által a fizetés
alkalmával töltetnek ki, ezen bárczákra már
a kinyomatás alkalmával rányomatik értékük
is 1/2 krtól 1. 2. 3. 4. stb. stb. egész 1 ftről
5 ftrig. ezen bárczák egész ivenkre nyomtatnak,
ugy hogy van olyan iv is, a melynek értéke
100—200 forint, úgy hogy évente itt 70—80
ezer forintból van szó, tehát az ilyen bevételt
képező értékbárczákat megrendelni és kinyo-
matni csak is a városi főszámvevő hivatal
van jogosítva a polgármester ur tudtával és
köteles azokat az általa vezetett főkönyvbe
tételről-tételre pontosan bevezetni és így
azokról a szabályszerűen vezetett napló és
átvételi elismervény értékük pontos bevezeté-
sével a bekezelő főnöknek átadandó, hogy így
ezen kezelés felett is ugymint egyéb városi
vagyon felett híven örködhessék, s erre egye-
dül a városi főszámvevő hivatal lett volna il-
letékes. Azonban itt egészen más eljárást kö-
vettek, mert midőn a ngs. polgármester ur
ezen adó beszédését is illető adóügyi tek. ta-
nácsnok urnak további intézkedés végett ki-
szította, a felügyelő urral hihetőleg egyetértő-
leg, a vagy külön, csak, hogy napvilágot lá-
tott egy újabb szabály, a mely szabály szerint,
daczára annak, hogy már előtűk volt a meg-
kezdési minta, a mely szerint a város főszám-
vevője tette meg az első megrendeléseket a va-
rosi nyomdában és nem a szenátor ur avagy
Manó ur, mégis ettől kezdve Manó Kálmán, ur
tette meg mindig és folytonosan a megrende-
léseket a nyomdánál és a megrendelésekről se-
hol, senki által sem mennyiségre, sem értékre
nézve csak egy árva betű feljegyzés sem ve-
zetett, sőt a nyomda is azokat rizsma, —
vagy koncz száma ennyi vagy annyi, ráadás-
sal küldte mindig olvasatlanul Manó urhoz. —
Mindezekre magam is csak úgy jöhöttem rá,
hogy a hivatali erős titok — a melyet Manó
felügyelő ur egy nyilvános adószedési hivatal-
ban igyekezett fenntartani: el lett árulva. A
mint ezek tudomásomra jutottak, elmondtam
ezeket — sőt még egyebet is — a méltóságos
főispán urnak, s mivel a mondottakhoz ragasz-
kodtam, meghagyta, hogy adjam be ezt nála
vagy titkárnál írásban; azonban a méltóságos
főispán ur igazságszerzetes s lelkiismeretessége nem
várt az én beadványomra, hanem még az nap
személyesen megjelent a városi főszámvevő hi-
vatalban, s midőn ott meggyőződött az álta-
lam mondottak igazságáról, hogy t. i. a város

vagyonát képező vám szedéséről a városi fő-
számvevő hivatal mit sem tud, s nem is tu-
dott 5 éven át: azonnal elrendelte a vizsgála-
tot és annak teljesítésére a főszámvevő urat
hivatalból kirendelte, s én ezután írásbeli fel-
jelentéseimet az ő kezeihez adtam be. A fő-
számvevő ur rögtön megkezdte a vizsgálatot
— részint személyesen, részint Orbán Imre
számtiszt ur által — a sorompóknál, később
szakértőül engemet is felszólítva, Orbán Imre
számtiszt urral megjelentünk Manó urnál hi-
vatalában, a hol a bárczákra vonatkozólag a
feljelentésben foglalt s itt is felsorolt állapo-
tokról, sőt még egyebekről is meggyőződünk,
a mint ez az alább következő vizsgálati jegy-
zőkönyv főbb kérdéseiből kitűnik.

A kérdőpontok és feleletek:
1. Vannak-e a kövezeti vámról, illetve az ahoz
megkivántató bárczákrol vezetve főkönyvek?

A felügyelő válasza:
Olyanok nem voltak és nem léteznek.
2. Ki szokta azokat megrendelni és mi-
képen?

Azokat 1-ször az 1886-ik év végé-
vel a városi főszámvevő ur rendelte meg,
azóta én rendelem meg, mikor mennyi
kell.

3. Azok a megrendelések mi módon tör-
téntek? Lehetetlen, hogy ne legyen azokról
szóló valami, legalább kézi könyv, de meg ki
által lettek azok átadva, avagy által véve?

Azokról semmiféle jegyzés, vagy ál-
talvételről nem volt és az nem is kellett,
azokat úgy kezeltem, hogy időszakonként
egy czédulára feljegyeztem, hogy melyik-
ből mennyi kell, a kész nyomtatványokat
a nyomda-vezető ur egyenesen ide küldte
hozzám és azokat Rajzei ur vette át;
itt a kezelési szabály, a mi erre feljogo-
sit. Egyébiránt, úgy hiszem Rajzei urnak
van valami oly jegyzése, a miből va-
lami kitűnethető lesz.

Számtisztnek nevezett Rajzei ur behi-
vatolt.
4. A kövezeti vámhöz megkivántató bár-
czákat ön kezel? vagy azon czédulákat, me-
lyeken a megrendelések történetek, ön adja által
a nyomdaba és a kész nyomtatványokat ön
veszi által? Az átvételéről van-e könyv ve-
zetve, hogy mikor? mennyi értékű bárczák
vétetnek át a nyomdától?

A bárczák idebenn állanak a fel-
ügyelő ur szobájában, a megrendelési
czédulákat a felügyelő ur küldi a nyom-
daba, hol egyikőtől, hol másiktól, néha
megolvastam és így sokszor történt, hogy
egy-két iven több is volt, mint ráadás,
küldve, de átvételi könyv, vagy jegyzet
soha sem volt; egyébiránt én vezetek egy
magán jegyzést, azon látható, mennyi jött
a nyomdából.

5. Miképen kezeltek a vámok? Van-
nak-e azokról könyvek, vagy kimutatások?
A vámok részint átlagos kiegyezés-
képen, a sorompók pedig a számtiszt ál-
tal vezetettek, mindegyikről kimutatás
van.

E kihailgatások után átvettük a szá-
mtisztól az általa vezetett magán jegyzéket,
összeszámítottuk az abba bevezetett és átvett
bárczák mennyiségét és minőségét, valamint a
sorompóknál még kün levő, beszámolatlan
bárczák mennyiségét is és a felügyelő által
kezelt és még készletben levő bárczák is:
és tetemes külömbözetet találtunk; ennek kö-
vetkeztében a városi számvevő hivatalban levő
összes iratokat is egyesítve, átvizsgáltuk, s ezek-
ből kitűnt, hogy az általam feljelentett kezelési
rendtelenség csakugyan igaz, a mely rend-
telenségek a következők, u. m.: az első vizsgálat
alkalmával a felügyelőnél találtunk bárczákban
többletet a következőkben:

- I. A kövezeti vámczédulákban
találtattott többlet: 6844 ftr ért.
- II. A vásárhelypénz nemű bár-
czáknál találtattott többlet 2254 ftr 85 kr.
- III. A mérték- vagy mázsálási-
díj bárczákánál volt többlet 1203 forint
55 kr.
- IV. A legeltetési bárczákánál volt
többlet 2263 ftr értékű.

Tehát a készletben talált bárczák, nyom-
tatványok értéke, melyek sehol, még Rajzei
számtiszt által sem voltak sehol sem bevezetve:
12,565 ftr 40 kr.
Ezek után én és Orbán Imre ur elmen-
tünk a városi nyomdába, a hol a nyomda-
vezető Frics József ur, az általa hivatalosan ve-
zetett megrendelési napló-könyvet felnyitván,
ott a következő megrendelések vannak beve-
zetve: ^{30/30} 1887 január 12. tétel alatt 28 koncz
6 kros szines legeltetési bárcza és 8 koncz 20
kros vásárhelypénz bárcza; s ezek a hivatal-
nak átküldtetek, mit igazol a felügyelő által

kiállított és a havi kiadáshoz csatolt nyugta
is, a mely nyugta folytán lett a nyomda fizetve,
mégis Manó ur erre azzal védekezik, hogy ő
ezen nyomtatványokat nem vette volna át, ha-
nem azok visszamaradtak az 1886-ik évi de-
cember havi megrendelésből, melyeket még a
főszámvevő ur rendelt meg. Ezen kifogás nem
felel meg a valóságnak, 1-ször, mert ama meg-
rendelés a maga sorrendjén van bevezetve a
nyomdai megrendelési naplóba, azok a szerint
lettek kinyomtatva és átküldve, sőt Manó ur
maga azt állította és igazolta a Rajzei által
vezetett magán jegyzék alapján, hogy a temér-
dek többlet onnan állott elő, hogy a nyomda
a legelső megrendelés alkalmával mindjárt 1
rizsma és 4 koncz nyomtatvánnyal többlet
küldött, mint a mennyi megrendelve volt.

2-szor. Ha a két tételt vetnénk egybe,
akkor feltűnő kevesebbet van.

3-szor. A nyomda-vezető ur csakis olyan
megrendeléseket vezethet be, a melyek való-
sággal megrendeltettek nála, különben a vá-
rost a maga zsebéből fizetné, de végre is mi-
csoda eljárás lenne az, ha olyan nyugtat ál-
lítana ki és fizetné ki a várossal, a mely nem
lett volna való? Ezekre Manó ur nem volt
képes egyebet mondani, csak is annyit: hogy
a nyomda-vezető ur kétszer vette meg a nyom-
tatás költségeit a várossal.

Ezek után mi kiküldtetek, jelentésünk
elkészítésével foglalkoztunk, a midőn egy na-
pon Manó ur megjelent a számvevő hivatal-
ban s kérte Orbán Imre urtól azon jegyzéket,
a melyet Rajzeitől átvett. Orbán Imre ur an-
nak kiadását a főszámvevő ur engedélyétől
tette függővé, erre Manó ur egész illetlenül
rákiáltott Orbán urra: »mit! a főszámvevő
urra az nem tartozik! mit keresnek
az urak, megérdemelnék, hogy meg-
csapják, nem tudják, hogy mit ke-
resnek, csak hogy nyíltan ki nem monda,
hogy ő úgy kezel a város javait, hogy azok
felett még vizsgálatot sem szabad tartani. —
Manó ur ezen eljárása ellen Orbán ur felje-
lentést tett, melyet mi is, akik jelen voltunk,
mint tanuk, aláírtunk, de hogy mi lett az ered-
ménye: nem tudjuk. Manó Kálmán ur ezen
eljárása azt bizonyítja, hogy ő a város n. ér-
demű hatóságának szemét sűrű fátvállal vonta
be, melynek szétépítésére a n. érdemű tek. bi-
zottsági közgyűlés van hivatala, hogy sürgősen
intézkedjék, hogy a város érdekei szemmel tar-
tásával a házilag kezelt adónemek tör-
vényesen és szigorú ellenőrzéssel kezeltesse-
nek.

Midőn mindezeket nyilvánosságra hozom,
hivatkozom a tek. főszámvevő ur birtokában
levő azon jegyzőkönyvre, a melyet a méltóságos
főispán ur rendelteté folytán, a főszámvevő
ur felhívására Orbán Imre urral együtt felvet-
tünk és aláírtunk, hogy mindezek így tör-
téntek.

A másik vizsgálati jegyző-
könyv ez:

Jegyzőkönyv, felvétellett sz. kir. Debre-
czen város által felállított borfogyasztási ita-
lmérési és borbehozatali vám bekebelező hiva-
talan. Jelen voltak alólítottak.

Kérdőpontok:
Vannak-e a bekebelezéshez megkivántató
főkönyvek?

Manó felügyelő ur válasza:
Bekezelési főkönyvek nem voltak, és
olyanok nincsenek, s az nem is kellett.

Az 1885-ik év kezdetével, a midőn a
város részére a borfogyasztási és italmérési
adókat bekezelni megkezdett, attól fogva mi-
ként folytattak a bekezelések, ha főkönyvek
nincsenek?

Mint fentebb már mondtam, oly
könyvekre szükség nem volt, a fogyaszt-
tási adó szabályokban arról szó sincs, a
borok szemle ivezve lettek.
Azon szemle ivenk, amelyek akár bort
mérőknél, akár magán fogyasztóknál felvétettek,
tételenként be lettek-e könyvelve, ha igen, hol
van azon könyv, vagyis hol vannak azon
szemle ivenk?

A szemle ivenk elkönyvelve nem let-
tek, az nem is kellett, a szemleiveket év
végével a szemle iv vezető számtiszt és
magam is átvizsgáltuk és azután meg-
semmisítettük.

Van-e a bor beszállításról vezetve napló
könyv?

Az van, még pedig ugyanazon könyv
a mely a volt bérő testületől lett át
véve e czéla.
Van-e a városi sorompókról vezetve
napli jelentési könyv?

Olyan nincsen és az nem is kellett,
mert a sorompók minden héten kedden
vagy szerdán tesznek jelentést, és azt
bevezetik az előbbeni könyvbe.
Hogy és miképpen ellenőriztetett a bekeze-

lési felügyelet a városban levő bort mérőnél, mikor volt felügyelő ur vizsgálatot tenni, hogy a rá bízott ügyökök hiven teljesíték-e kötelességüket? a város érdekei nem szenvednek-e megkárosítást?

A felügyelettel megbízta a fogalmazó urat, de másokat is; minden hónapban felülvizsgálat tartatik, magam nem voltam, arról jegyzék nincsen, az nem is kell.

Vannak-e évenkénti elszámolások és felmentvények?

Olyanok nem voltak, és nincsenek, és az nem is kellett.

A borfogyasztási adó, borméresi adó és borbehozatali vámost szedő hivatal azzal vádoltatik, hogy Katz Lajos, helybeli bor nagy kereskedő és kicsinybeni bort mérőnek megengedte, hogy borait több idő alatt bor lehozási czim alatt tarthassa, a mely tett által a városi házi pénztár rövidsége szenvedett.

Megengedtetett Katz Lajosnak tételről tételre borainak lehozása, a mit igazol az erre vonatkozó bejelentési napló: de meg a fogyasztási adó szabályokban nincsen szakasz arra kimondva, hogy mennyi idő alatt lett volna köteles Katz Lajos azon nagy mennyiségű borait lehozni; a mi pedig a házi pénztár megrövidítését illeti, az iránt megtettem a törvényes lépéseket. Itt megjegyzem, hogy ez csak a vizsgálat után tetetett meg, a mint alább ki fog tűnni.

A felügyelő ur azzal van vádolva, hogy a folyó 1891-ik év jan. hó 1 én Katz Lajosnál 3 pinczeben, 3 szemle iven, a melyek itten igazolják — együtt 818 hecto s 19 liter bor lett felvéve, a mely borok után azonnal esedékessé vált bor behozatali vám 507 frt 21 kr. ^{78/100} helyett csak 639 hecto 11 liter bor után fizette meg a vámost 396 frt 24 kr. ^{82/100}; és így a házi pénztár megkarosítottat 179 hecto 8 liter bor után járó 111 forint 2 kr. ^{86/100}-al, a mely eljárását bizonyítják a 3 drb szemle ivek és a fogyasztási adó hivatali pénztári naplók.

Katz Lajos fizetett vámost, a melyek be vannak a havi számadásokba vezetve s végre ez a ngos polgármester urnak 890. évi elnöki szám alatt hozott végzése szerint lett elintézve.

Itt megjegyeztem a jegyzőkönyvbe, hogy a város polgármesterébe való hivatkozás figyelembe nem vehető, mert a város visszfizetési kötelezettséget nem ígért senkinek s ilyet nem is kapott senki, de meg ama 890-diki végzés, mint egy évvel előbbeni, e tárgyra vonatkozólag semmi alappal sem bírhat.

A felügyelő ur azzal vádoltatik, hogy Katz Lajos nagy borkereskedőnél 1891. jan. 1-én 200 drb üveges bor 150 liter tartalommal a szemle ivre fel lett ugrán véve, de azért egyetlen butellias borért sem adózott egész 1891 évi április hó 4-ik napjáig, a mit igazolnak az itt felmutatott szemle ivek. Hogy történhetett az meg, hogy oly nagy borkereskedő 3 hónap lefolyása alatt egyetlen egy üveg borért se adózzék?

Katz Lajosnak 1891. jan. 1-én kevés butellias borai lehettek; azután meg butelliazhatott a hordóban levő megadóztatott borából, végre meg van itt is a tényállások felvétele, a melyek megtették a ngos polgármester ur által kiküldött bizottságnak április 6-iki jelentése alapján, mint már fentebb mondtam.

Itt meg kell jegyezmem azt, hogy Manó Kálmán felügyelő ur beismerése szerint is Katz Lajos ur ellen a felügyelő ur által csak akkor tetették meg a törvényes lépéseket, midőn a ngos polgármester ur által kiküldött 4 tagu bizottság már tényleg konstataatta a Katz Lajos pinczeiben történt rendtelenségeket, a melyek neki a felügyelő által megengedve voltak és elnézve lettek 3 teljes hónapon át.

A fogyasztási adó törvények, szabályok és rendeletek szerint, Katz Lajos, ha megadóztatott borából akart butelliazni: köteles lett volna ezen szándékát előbb az adó beszedésére felallított hivatalnak bejelenteni; hol van a bejelentési könyv, mely ezt igazolja, hogy ezen kifogás figyelembe vehető legyen?

Bejelentési könyv nincsen, azért lett felvéve ellene a tényleírás (jegyzőkönyv) és be lett adva a pénzügyigazgatósághoz.

Felügyelő ur azzal van vádolva, hogy az itt jelenleg felmutatott szemleivek szerint Katz Lajosnak 1891. február hónapban vonaton érkezett 20 nagy hordó bora, ezeket nevezett így jelentette be hivatalában, s azon 20 hordó bor tele hordó borok czim alatt lett felvéve és bevezetve a szemle ivekbe ügynökei által, s mégis azokból 2 hordó bor 1300 s néhány liter adózatlanul leiratott Katz Lajos részére, a mely tett által a házi pénztár 73 forintig megkárosítottat?

Igaz, hogy Katzknak 20 hordó bora érkezett, de azok nem voltak tele.

Felügyelő ur állítása nem felel meg a valóságnak, mert Katz Lajos a 20 hordó bort tele jelentette be, azokért a vámost ugyanannyi mennyiségért fizette be: de meg ha tele nem lettek volna, miért nem jelezte azt még a felvétel alkalmával? avagy ha igaz állítása, hol van a bejelentési könyv?

Bejelentési könyv nincsen, hanem ezt igazolják az itt levő szemlézet, de meg egy ügynök jelen volt, a mikor felöltetettek a hordók.

Hogy lehet az, hogy még a folyó évről sem léteznek bejelentési könyvek?

Behivatott általa Jobbágy szemleivezető s megkérdezettvén, hogy meg van-e a február havi bejelentési könyv, azt felelte, hogy:

Nincsen, felvágtuk pecsételni való papirosnak. Tehát bejelentési könyv még a folyó 1891. kezdetéről sincsen.

Felügyelő ur azzal vádoltatik, hogy midőn hivatalának rendetlen kezelése feljelentett, s a ngos polgármester ur vizsgálatot rendelt el, akkor az ur a városban a bormérőktől a szemle iveket mind összeszedette, és azok helyett újakat adott, egészen új számokkal, mit igazolnak a bormérőknél levő új szemle ivek.

A szemle iveket csak némely helyről szedték be, a hol nagyobb változtatások történtek.

Ezek után a jegyzőkönyv felolvastatott és aláíratott.

Manó Kálmán városi fogyasztási adó szedő hivatali felügyelő.	Orbán Imre városi hiv.
	Pap István városi hiv.
(ph.)	Papp László szakértő.

Miután mindezeket a megtörtént dolgokat a nyilvánosság elé hozom, tisztelettel kérem a n. érdemű közönséget, legyen szabad ugyan e helyen elmondanom e dolgokat kezdetül, a mint azok történtek. A dolog így áll. Midőn a város hatósága az 1884 év végével a három volt béröl testületnek a bérletet felmondta, én aláírtam akkor azt ajánlottam a ngos polgármester urnak, hogy ezen adó szedési jogokat ne adják ki bérlelnek, a ki majd a város lakosságát zaklassa, hanem kezeléssék azokat házilag, és ha évenként ezen kezelés mellett 40,000 forint tiszta haszon nem lesz, azt a város részére én a sajátomból kifogom pótolni. Ugyancsak akkor a polgármester urnak átadtam a bekezeléshez megkívántató czél-szerű könyv-mintákat és az adók helyes bekezelésére vonatkozó adatokat; a többi polgárok is, akik előbb ezt kezelték, hajlandók voltak átvenni a város szolgálatába. A jelenlegi felügyelő ur ezen időben a városnál mint napdijas működött, és ezen embert — a tekint. Csurka János szenátor ur befolyása következtében — a ngos polgármester ur az említett adónemek bekezeléséhez felfogadta, és a tek. tanács által helybe hagyatta, ugy számítván, hogy ezen egyén már előbb a pénzügyi osztálynál szolgált, mindenestre fog tudni a törvényes bekezeléshez. Így lett szerencsés Manó Kálmán ur azon állásban megragadni. Ugy de midőn Manó ur látta azt, hogy ngos polgármester ur, és a bekezeléshez kinevezett Csurka tanácsnok ur, nem tudják, hogy ő voltaképpen mit akar, és mit csinál: akkor újabb, tájkörü kezelési szabályokat igyekezett teremteni, melyek aztán őt minden könnyelműsége és rendtelensége feljogosították. A ngos polgármester urat a tanácsnok urral együtt mindenre rábírták, még pedig a pénzügyi szabályokra való hivatkozással, megjegyzem, hogy nincsen könnyebb, mint egy becsületet, tiszta lelkű hivatalnokot, — ki nagy halmaz teendői közt, — bizva alantasi lelkiismeretességében, talán nem is ér rá a részletes vizsgálatra — rosszul informálva: rászéni; ehez egy kis vakmerő bátorság és egy kis rossz szándék kell.

Hogy a ngos polgármester ur, fáradságot nem kímélve, mindent elkövetett, hogy a fogyasztási adók házilag kezelését a tanács ki-mondja, ezért a polgármester urnak Debreczen minden polgára közzönnel tartozik, mert ebből Debreczennek kétségtelenül több hasznának kell lennie, még pedig tetemes összeggel; mert itten uraim nem az a baj, hogy a fentebb említett adónemeket házilag kezelik be, hanem a bekezelési rendszerben van a hiba! Egy város vagyona kezelésénél követetett el gyanus, szabálytalan és törvényellenes eljárás, a mit igazolnak a ngos polgármester ur és a méltóságos főispán ur rendeletei folytán meg-ejtett hivatalos vizsgálati jegyzőkönyvek, hogy pedig a fentebb elsorolt rendtelenségek mégis hogy állhattak elő: azt minden józanul és tisztán gondolkozó ember részrehajlatlanul, minden személyeskedés nélkül megíthatja.

Köztudomású dolog, hogy a nemes város közigazgatási hivatalánál több szakmabeli tanácsnok ur van s így az adó ügyeknek is van külön tanácsnoka tek. Csurka János tanácsnok ur személyében, a kinek, mint már előbb is mondtam, a boradók és kövezei vám feletti felügyelet elnököleg lett beosztva, tehát hivatalos teendői közé tartoztak ezen fogyasztási adó, mérési díjadó, borbehozatali vámadó és a város tulajdonát képező kövezei vámadónemek is. Ezen bekezelésekről a nevezett tanácsnok ur volt hivatala tételről-tételre időszakonként referálni ugy a ngos polgármester urnak, valamint a tek városi tanácsnak is; a tanácsnok urnak okvetlen tudnia kellett volna azt, hogy mimódon lehet és szabad kezelni ezen város vagyonát; tudnia kellett volna azt is, hogy amaz, a város vagyonát képező pénzügyi nyomatványokat csak is egyedül a főszámvevő hivatal ellenőrzése mellett lehet nyomtatni; a tanácsnok urnak nem lett volna szabad oly tájkörü kezelési szabályokat alkotni, referálni és jóváhagyatni, a mely által a város jövedelmét képező pénzügyi bázisát a felügyelő nyomathassa minden ellenőrzés nélkül; a tanácsnok urnak tudnia kellett volna azt is, hogy a városi házi pénztár meg-illető bevételekről évenként törvényesen el kell számolni, hogy így az őt egyenesen terhelő felelősségtől törvényesen felmentessék. Továbbá tudni kellett volna Csurka János tanácsnok urnak azt, hogy e városnak minden néven nevezendő vagyonáról a városi főszámvevő hivatalban nyilvános főkönyvek, naplók vezetettek és vannak, és mégis a város tulajdonát képező kövezei vám 70—80 ezer forintos évi bevételeiről 5 éven át egy betű sincs bevezetve, s a házi pénztárnak azzal kell megelégedni, a mit adnak. Végre a tanácsnok urnak nem lett volna szabad megengedni, hogy a rábízott házi pénztárt megillető és fentebb említett adó bekezelésekhez tartozó okmányok minden hivatalos átvizsgálás nélkül megsemmisíttessenek.

Mindezeknek előre bocsátása után tisztelettel kérem a tekintetes bizottsági közgyűlést, hogy az itt felsorolt rendtelenségeknek elhárítása végett, városunk érdekében mielőbb erőlyesen intézkedni méltóztassék és ne méltóztassanak semmiféle aggodalmakat táplálni a felett, hogy talán majd a megváltoztatott rendszer mellett kevesebb folynék be a házi pénztár részére; mert én, ki ezen adónemek bekezelését jól ismerem: állítom, hogy egy hü, törvényes és szigoruan ellenőrzött kezelés mellett a városi házi pénztárnak sokkal több tiszta jövedelmének kell lennie, mint az eddigi kezelés mellett volt.

Tájékoztatóul ki kell jelentenem itt még azt, hogy mindezen, a boradók és kövezei vám kezelése körül felmerült rendtelenségekről — biztos tudomásom szerint — a tek városi tanácsnok urak nagy többsége mit sem tudott s miután abba be sem folytak: a felelősség őket e részben egyáltalában nem terhelheti; — az azok feletti felügyelettel elnököleg egyedül tek. Csurka János tanácsnok ur lévén megbízva: az azokérti felelősség egyedül őt terhelheti, ki, hogy mennyire nem érti — vagy nem akarja érteni — a borfogyasztási adótörvények és szabályait s nem ismeri azoknak hivatalos összeállítását: eklátans példája ennek a legközelebb felmerült eset, amely szerint, miután azon szabályok 42, 44 és 45 §§-ai ellenére az elpárolgás és apadásra vonatkozólag meghatározott s évenként legfeljebb 2% -ig terjedhető adómentes leszámításra vonatkozó törvényes igényt többeknek megtárgadta, azt a tek pénzügyigazgatóság, mint törvényes igényt elismerte; a tanácsnok ur ez ellen felelősséget nyújtott be s a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. évi márczius hó 5-ikén kelt 13,973. sz. alatti rendeletével a pénzügyigazgatóság határozatát helybenhagyta s annak mikénti foganatosítását elrendelte.

Én, midőn mindezeket nyilvánosságra hoztam: csak polgári eskümnek és polgártársaim felszólításainak kívántam eleget tenni. Ezekután magamat a nagyerdemű közönség s főképen a tekintetes városi bizottsági közgyűlés becses jóindulatába ajánlva maradtam, teljes tisztelettel:

Polgár Papp László.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése márczius 17-én. —

A képviselőház csütörtöki ülésén az első szónok Terényi Lajos volt, ki a kormány-párt felirati javaslatát fogadta el. Utána a nemzeti párt részéről Márkus József mondta el első beszédét, — majd a nagyképu Beksics Gusztáv polemizált Apponyival és Polonyival, azt akarván elhítenni, hogy a nemzeti eszme közjogi gátakba többé nem ütközik s ezért közjogi harcokat kár fölidézni. Beksics beszéde több felszólalásokra adott alkalmat, Polonyi Géza félreértett szavait igazította helyre, Beöthy Ákos pedig Beksicsnek egy a volt Sennyeypártá mondott megjegyzése következtében kért szót. Az elnök nem tett kifogást Beöthy felszólalása ellen, de midőn Beöthy bevezette felszólalását, az elnök utólag önmagát rózta meg azért, hogy Böthynek megengedte a felszólalást, miután az elnök szerint az ily jogczimen való felszólalásokra a házszabályok támpontot nem nyújtanak s ha ezek addig megtörténhetek, csakis abusosok alapján történhetnek meg. Erre vihar tört ki. Az ellenzék hevesen zajogni kezdett és felállt Horváth Gyula, hogy a házszabályokhoz szóljon. Amde az elnök felkelt helyéről és az ülést öt percze berekasztette.

Megnyitván az ülést, Horváth Gyula szólalt föl s a precedensre hivatkozva kifejtette, hogy Beöthy Ákosnak joga volt felszólalni. Gróf Andrássy Gyula, ki nyíltan bevallotta, hogy Péchy Tamás azért ejtették el, mert a házszabályokat egyéni felfogása — és nem a többség kedvére — értelmezte, azt a furcsa indítványt tette, hogy a képviselőház szavazás utján mondja ki, hogy helyesli az elnök eljárását. Eötvös Károly és Polonyi Géza tiltakozására azonban gr. Andrássy Gyula visszavonta indítványát. Hozzászólt még a kérdéshez: gr. Szapáry Gyula, ki nem elenezte, hogy napirendre térjenek a kérdés felett, gróf Apponyi Albert, Szilágyi Dezső és Horánszky Nándor, ki körben futó bölcsességek nevezte a Szilágyi okoskodását.

Ezzel befejeztvén a diskusszió, b. Bánffy Dezső reaszummálni akart és beszédében

ugy indult, mintha a szónokokkal polemizálni akar volna. Erre ismét roppant zaj tört ki az ellenzéken s követelték, hogy ha az elnök beszédét akartartani, akkor szálljon le az elnöki székéről. Baró Bánffy Dezső tovább akarta folytatni beszédét, de ekkor ezt az ellenzék azzal gátolta meg, hogy 20 tag aláírásával azonnal zárt ülés elrendelését kérte. Br. Bánffy Dezső kénytelen volt rögtön felfüggeszteni a nyilvános ülést, kiüritetni a karzatótokat, azután a zárt ülés megkezdődött.

A zárt ülésen Polonyi Géza kiemelte hogy az ellenzék azért kérte a zárt ülést, mert nem akarta az elnöki tekintélyt csorbítani és nyilvánosan bírálni eljárását, kiemelte, hogy az elnöki tekintélyre a kisebbségnek nagyobb szüksége van, mint a többségnek; s az ellenzék nem akarta, hogy az elnök megnevezze az ellenzéki képviselőket, hogy ezekkel polemizáljon.

Br. Bánffy Dezső elnök erre megjegyezte, hogy ő azért nevezte Eötvöst és Szilágyit, mert meg akarta köszönni nekik, hogy a napirendre térést indítványozták. Az elnök ezen kijelentése, mely eklátans elégtelt szolgáltatott az ellenzéknek, egészen megnyugtatta és lecsillapította a kedélyeket.

Beöthy Ákos még néhány megjegyzést tett, kiemelve, hogy 1889-ben egészen hasonló helyzetben szólalt fel személyes kérdés jogczimén. Az elnök erre a zártülést berekasztette és Tisza Kálmánt, ki a berekasztés után akart felelni Beöthy Ákosnak, nem engedte szólani. A nyilvános ülés megnyitván, annak csak annyi tárgya volt már, hogy az elnök a felirati vita folytatását másnapra tűzte ki.

A képviselőház tegnapi ülésén a vitát a függetlenségi párt részéről Molnár Józsiás kezdte, ki első beszédével általános elismerést aratott. Utána a nemzeti pártból Szentiványi Kálmán következett, majd gr. Andrássy Gyula állott föl, de alig kezdett el beszélni, rosszul lett s kénytelen volt beszédét abba hagyni. Beöthy László a kormánypart felirati javaslatát fogadta el, végül pedig Horánszky Nándor mondott nagy szabásu beszédet.

BELFÖLD.

Az új zágrábi érsek. Zágrábi jelentések szerint a káptalan körében azt hiszik, hogy Vucsetich István kinevezése zágrábi érsekké még husvét előtt megtörténik. A káptalan szombaton új helyettest választ a beteg Gasparics püspök helyére, kinek állapota reménytelen. — Az új helyettes Pavlesics prépost lesz.

Az ev. ref. zsinat. Szerdán a lelkesválasztási törvényeket kezdte a zsinat tárgyalni. Tisza Kálmán elnök fölvetette a következő négy elvi kérdést:

1. Legyen-e lelkesválasztás meghívás utján?
 2. Osztályoztassanak-e az egyházak?
 3. Megállapítottassék-e a lelkesválasztás czió az egyes osztályokra nézve?
 4. Legyen-e kandidáció?
- A zsinat az első három kérdésre igennel, az utolsó kérdésre nemmel határozott. Azután élénk vita támadt a szabad választás és a kandidáció fölött. Czike Lajos, Beöthy Zsigmond és Fejes István a szabad választás mellett nyilatkoztak. Szász Domokos más országok példájára hivatkozva, — a jelölés mellett argumentált.

Képviselő-választás. Az újbányai kerületben tegnapelőtt ejtették meg a képviselő-választást, mely Tisza István győzelmével végződött. Tisza István 1259, a szintén kormánypartit Kaldrovics pedig 827 szavazatot kapott.

KÜLFÖLD.

Vulkovics gyilkosa. A Times szöfiái táviratai szerint Sismanovot, Vulkovics gyilkosát, a ki pár napot a konstantinápolyi orosz nagykövetség palotájában töltött, a nagykövetség két hivatalnoka egy Odesszába vittorlózó hajóra szállította s így a gyilkos most orosz földön biztonságban van. Sismanov nem orosz, hanem osztrák alattvaló.

Megszorult kabinet. Az új görög kormány többséget igyekszik szerezni a kamarában, hogy az új választásokat elkerülje, csakhogy ez eddig kevés sikerrel járt és így a kamara feloszlása csaknem bizonyos. A kormány új, lényegesen megszorított budgettel kész a kamara elé lépni, a mit egyuttal a választás programmjául tekintenek.

Határidő-naptár.

- Márcz. 19. Munkások dalestélye a Margit fürdőben.
- Márcz. 20. A hatvan-utcai gazdaság közgyűlése.
- Márcz. 20. A Fröbel-egylet közgyűlése.
- Márcz. 24. Thea-estélye a Margit-fürdőben.
- Márcz. 27. Lelkészs-választás.
- Márcz. 27. Az iparos-kör közgyűlése.
- Márcz. 27. A helyi vasut r. társ. közgyűlése.
- Márcz. 27. Az iparos ifjuság önképző egyetelének közgyűlése.
- Márcz. 27. Ö. T. közgyűlése.
- Márcz. 27. A tisztviselők önségélyző egyetelének közgyűlése.
- Márcz. 28. Comenius-ünnepély a főiskolában.

Már
Apr
gatási be
Apr
megnyitá
Apr

A városk
mindenn
nemes m
50 év e
hírű tud
kalomból
rátjái, ist
nek tagj
dani, a b
mindoly
részesít
50 éves
melt, de
ünnepély
szerész
ros, az
nyos ak
egyletek
évi, mag
ditett, s
lás tanít
tudomány
ujtija me
valóság
gyűlésen
emberek
képviselő
Géza me
beszédbe
tatását,
tagjának
szüksége
nepelt
tagu kült
Sarváry
Mihálov
pell ferfi
Popper
den teki
Majd a
Imre pol
át a jub
oklevelet
fel. Ezut
rektorán
püspök
akadémi
kivül me
lyektől,
Géza me
Zsola in
let leg
ifju er
teriteken
lathat
zódott.
zenekar
tetszése

miatt te
E panas
ujtának
elégüllet
ur lapn
cikkek
közzetés
duló vis
nézve. A
illetékes

fűnek-f
járó-ke
akadt
elita, k
työlö
előbb
jóságát
arczán
fekete
a szere
pedig k
fűtyülő

nyit ut
földas
Tarsai
is oly
kellett

menek
város
szati f
törvény
nak kö
tett. E
Petritő
hály d
valami
czeni
vüket.

okkal polemizálni akar... az ellen... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

elnök erre megje... Eötvös... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

elnök a vitát a... Molnár Józsiás... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

ek. Zagrabi jelen... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

at. Szerdan a lel... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

as. Az újbányai... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

LD. A Times szó... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

ptár. Az új görög... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

ptár. Az új görög... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd... az elnöki beszéd...

Márc. 28. Sajtóper. April 11. A Debreczen-nagyléti vasut közgazgatási bejárása. April 16. Női házi-ipar és kézi munka-kiállítás megnyitása a nőegyleti árvaházban. April 23. és 24. Lóversenyek Debreczenben.

Ujdonságok.

Dr. Török József jubileuma. A városháza nagytermében e hó 17-én nem mindennapi és igen fényes ünnepélyt ültek egy nemes munkalkodások között átélt, átdolgozott 50 év emlékére. Dr. Török József országos hírvé tudósunk ritka ünnepe volt ez, mely alkalmából mind pályatársai, mind számos barátjai, ismerősei, a különféle egyetek, melyeknek tagja és mit legelőször kellett volna mondanai, a budapesti m. kir. tudományos egyetem mindoly meglepetésekben, megfizetésekben részesítették az agg tudóst, miket az hosszú, 50 éves munkálkodása által nemcsak kiérdemelt, de fökéletesen ki is vivott magának. Az ünnepélyen, melyet a helybeli orvos és gyógyszerész egylet rendezett, képviselve volt a város, az egyház, a főiskola, a magyar tudományos akadémia, szóval mindazon intézetek, egyetek, melyeknek emelésén Török 50 hosszú évi, magvas munkálkodása által oly sokat lendített, s melyeknek, valamint a tisztelők, hátlás tanítványok nagy seregének, most mikor a tudományos egyetem is diszoklevéllel erősíti, ujjítja meg az ünnepelt felszázados tudorságát, valóságos örömmünnepe volt ez a csütörtöki. A gyűlésen számosan jelentek meg magán emberek, mint a különféle intézetek, egyetek képviselői. A rendkívüli közgyűlést Dr. Varga Géza megyei főorvos nyitotta meg, hosszabb beszédben indokolván a közgyűlés összehívattatását, melyet az egyesület tiszteltreméltó tagjának Dr. Török Józsefnek ritka ünnepe tett szükségessé. Majd indítványozta, hogy az ünnepelt férfit a gyűlésben megjelenésre egy 3 tagú küldöttség kérje fel. A küldöttség tagjai Sarváry Gyula és Pallay Miklós doktorok és Mihályovits István gyógyszerész urak. Az ünnepelt férfit zajos éljenzésekkel fogadták, s Dr. Popper Alajos üdvözölte egy hosszabb, de minden tekintetben remek üdvözlő beszéddel. — Majd a Török József válasza után, Simonffy Imre polgármester beszéd kíséretében nyújtotta át a jubilánsnak a latin nyelven kiállított diszoklevelet, melyet Dr. Popper Alajos olvasott fel. Ezután felolvassák a tudományos egyetem rektorának br. Eötvös Lorándnak, Kiss Áron püspök és Vályi János főgondnok levelét, az akadémia III. osztályának üdvözlő iratát, azon kívül még számos más, részben magán szemlélyektől, részben nyilvános egyletektől jövő üdvözlő leveleket, sürgönyöket. Majd Dr. Varga Géza indítványára az orvos-gyógyászati egylet legelső tiszteletbeli tagjává választják az ifjú erőnek örvendő agg tudóst. Este pedig 60 teritékes banket volt, mely a legjobb hangulatban folyt le és az éjféli utáni órákban végződött. A banket folyama alatt a Magyar-nyelvi zenekara játszott, még pedig a jelenlevők nagy tetszése mellett.

Az unalom óráira. cz. kötetre, mely Tóth József tollából rövid idő múlva elhagyja a sajtót, ismételve földhívjuk olvasóink figyelmét. Az előfizetési pénzek f. hó végéig küldendők Nagyváradra, Kutasi Dániel könyvkiadóhoz. A debreczeni születésű, tehetséges fiatal író művere Nagyváradon szép számmal jelentek meg előfizetők.

Kinevezés. Bodrogházy Zoltán ösztöndíjas gazdasági segéd a debreczeni gazd. tanintézethez ideigleni minőségű intéző segédé nevezették ki.

Gyászjelentés. Mely fájdalommal, megtört szívvel tudatjuk kedves feledhetlen jó gyermekünknek és testvérünknek Szathmáry Máriának a k. folyó hó 17-én délután 4 órakor, életének 18-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogultnak földi részei f. hó 19-én szombaton délután 3 órakor fognak előbb a kis-uj-utcai 1748 ik számú házuktól a ref. nagytemplomban tarandó rövid ima után a hatvan-utcai sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Mely végteszességétetre rokonainkat, ösmerőseinket és általában a résztvevő közönséget tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1892. márczius hó 19. — A bánatos szülők: Szathmáry József és neje: Pongor Erzsébet. Testvérei: Erzsébet, Julianna, Katalin, Eszter, Margit, József és Etelka. Számos közeli rokonok nevében is.

Az árvegyelmi inségesek részére a collegiumi VI ik elemi osztály növendékei 3 frtot 48 krt. (erről a részletes kimutatást hétfőn közöljük.) özv. Konecz Lajosné urhölgy pedig 2 frtot küldött be lapunk szerkesztőségéhez. Ezzel együtt eddigi gyűjtésünk: 28 frt. 23 kr.

Ongyilkosság. B.-Ujvárosi — mint lapunknak írják — a h.-bösszörményi ut mentén fekvő u. n. kis-erdőben egy ismeretlen, szegény ruházatu, 30—40 év körül levő egyén föl akasztotta magát egy fára. Kitélt a vizsgálatnak nem sikerült megállapítani.

Sétahangverseny. A katonai zenekar holnap d. u. 4 órakor sétahangversenyt rendez a »Margit-fürdő« disztermében, a következő műsorról: 1. »Induló.« 2. »Csokonai« nyitány, Kele Béla-tól. 3. Keringő, Ivanovici-től. 4. »Le desir«, románca Bach-tól. 5. Egy-veleg Verdi operából. 6. »A huszárok jönnek«, Eilenberg-től. 7. Részlet a »Viora« balletből, Szabadostól. 8. Operette-quadrill, Czapektól. 9. Egyveleg a »Tengeri rablók«-ból, Sullivántól.

Találtatott egy szivar-tárca. A tulajdonos átveheti azt a főiskolában elhelyezett 2-ik elemi osztályban.

Felhívás. A czepléd-utcai ujosztású föld tulajdonosok által f. hó 20-án d. u. három órakor a városháza kistandótermében közgyűlés tartatik, melynél fogva az elnökség nevében felkérem mindazon t. polgárokat, kik az acsádi és vámos-pécsi országutak között ujosztású földdel bírnak, hogy a fent kitűzött időben és helyen több tárgy elintézése végett minél nagyobb számmal megjelenjen szenteskedjenek. Debreczen, 1892. márcz. 19. Szentgyörgyi József jegyző.

Uj tanácsjegyző. Az igazságügyminiszter Hegedűs István debr. kir. járásbíró-sági albiról, tanácsjegyzőül rendelte be a debreczeni kir. ítéletáblához.

100 esztendő templom. A mező-turi ref. templom a jövő hónapban éri meg fennállásának századik évfordulóját. Mint levelezőnk írja, a huszere lélekből álló ref. hitfelekezet nagy ünnepélyességgel fogja ezt az évfordulót megülni.

Véres verekedés. Nyiregyházán az országos vásár alkalmával, a »Magyarhoz« címzett vendéglőben több bepálinkázott földműves összeverekedvén, egy embert agyonvertek, kettőt pedig súlyosan megsebesítettek. A rendőrség 4 egyént letartóztatott.

Marquis de Saint-Cyr. A egy forradalom legviharosabb évében, 1793-ban egy Saint-Cyr nevű marquis állott a párisi forradalmi törvényszék előtt, kinek kihallgatása így kezdődött: Elnök: Mi a neve citoyen? Vádlott: Marquis. Elnök (közbevetve): Figyelmeztetem, hogy nincs többé marquis. Vádlott (folytatva neve elmondását): Saint... Elnök: Saint (szent) sincs többé. Vádlott: Cyr... Elnök: Sire sincs! Vádlott: Akkor hát én elolvadtam.

Az unalom óráira. cz. kötetre, mely Tóth József tollából rövid idő múlva elhagyja a sajtót, ismételve földhívjuk olvasóink figyelmét. Az előfizetési pénzek f. hó végéig küldendők Nagyváradra, Kutasi Dániel könyvkiadóhoz. A debreczeni születésű, tehetséges fiatal író művere Nagyváradon szép számmal jelentek meg előfizetők.

Kinevezés. Bodrogházy Zoltán ösztöndíjas gazdasági segéd a debreczeni gazd. tanintézethez ideigleni minőségű intéző segédé nevezették ki.

Gyászjelentés. Mely fájdalommal, megtört szívvel tudatjuk kedves feledhetlen jó gyermekünknek és testvérünknek Szathmáry Máriának a k. folyó hó 17-én délután 4 órakor, életének 18-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogultnak földi részei f. hó 19-én szombaton délután 3 órakor fognak előbb a kis-uj-utcai 1748 ik számú házuktól a ref. nagytemplomban tarandó rövid ima után a hatvan-utcai sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Mely végteszességétetre rokonainkat, ösmerőseinket és általában a résztvevő közönséget tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1892. márczius hó 19. — A bánatos szülők: Szathmáry József és neje: Pongor Erzsébet. Testvérei: Erzsébet, Julianna, Katalin, Eszter, Margit, József és Etelka. Számos közeli rokonok nevében is.

Az árvegyelmi inségesek részére a collegiumi VI ik elemi osztály növendékei 3 frtot 48 krt. (erről a részletes kimutatást hétfőn közöljük.) özv. Konecz Lajosné urhölgy pedig 2 frtot küldött be lapunk szerkesztőségéhez. Ezzel együtt eddigi gyűjtésünk: 28 frt. 23 kr.

Ongyilkosság. B.-Ujvárosi — mint lapunknak írják — a h.-bösszörményi ut mentén fekvő u. n. kis-erdőben egy ismeretlen, szegény ruházatu, 30—40 év körül levő egyén föl akasztotta magát egy fára. Kitélt a vizsgálatnak nem sikerült megállapítani.

Sétahangverseny. A katonai zenekar holnap d. u. 4 órakor sétahangversenyt rendez a »Margit-fürdő« disztermében, a következő műsorról: 1. »Induló.« 2. »Csokonai« nyitány, Kele Béla-tól. 3. Keringő, Ivanovici-től. 4. »Le desir«, románca Bach-tól. 5. Egy-veleg Verdi operából. 6. »A huszárok jönnek«, Eilenberg-től. 7. Részlet a »Viora« balletből, Szabadostól. 8. Operette-quadrill, Czapektól. 9. Egyveleg a »Tengeri rablók«-ból, Sullivántól.

Találtatott egy szivar-tárca. A tulajdonos átveheti azt a főiskolában elhelyezett 2-ik elemi osztályban.

Hangverseny a színházban.

A háziezredünk, a 39-ik gyalogezred zenekara, mely a Czapek Péter karnagy kitűnő vezetésével áll, igen jól sikerült filharmoniai hangversenyt tartott tegnap este a színházban. A színház zsufolva volt műértő és intelligens közönséggel. A hangverseny jövedelme, melynek létrehozatalát a farradhatlan rendezőnek, Czapek Péternek köszönhetjük, fele részben az árvegyelmi inségeseket, fele részben pedig a cs. és kir. katonai zenekarok karmestereinek özevegyeit, s árváit illetendi. Igen élvezetes este volt ez, melyen a classikus zene aratta legszebb diadalait. Hazai és külföldi mesterek kitűnő alkotásai gyönyörködtették a műértőt, s ragadták el a laikut. A műsor első pontját a Goldmark által szerzett »Sakuntala« opera híres nyitányát, melynek dallamai a mesés kelet bizarr szépségű pompáira, gyöngyeire, drágaköveire emlékeztettek, oly kitűnően adta elő a Czapek karnagy által vezetett s betanított zenekar, hogy a közönség tapsviharban tört ki. Majd Réthy Laura kisasszony énekelte az Aida opera »Román-czát.« A hangverseny legérdekesebb, legfőbb, legszebb pontját képezte azonban a Beliczay, a külföld által is csodált mester, s magyar kir. zeneakadémiai tanár, egyik legjelentékenyebb művének előadása. — Beliczay, ki maga is jelen volt a hangversenyben, büszke lehet diadalára, melyet itt nálunk, a magyarság törzs fészkeében aratott. — Nem mindennapi diadal volt ez, mert ez egy este meghódította műértő közönségünket, mely Beliczayban az első-rangu mestert, a teremő geniet ismerte fel. Valóban a Beliczay zenei stílyje nem mindennapi, mert eredeti, s mesteri az minden részében, melyhez hasonló csak a mesterek mestere Beethoven alkothatott. A zenei összhang, a kidolgozás művésziessége, a dallamokban foglalt gondolatok mélysége, e csodás hangok, mind, mind a teremő tehetség, az alkotó erő megzafolatlan bizonyítékai.

Gyönyörű, drámai hangulatban gazdag, formai szépségektől ragyogó része volt a nagy zenei művi egészének, mindjárt az első része a »Maestoso-allegro«, melynek csodás hangjai tapsokra, éljenek ragadták a közönséget, mely így hódolt a nagy művésznek. Igen szép volt a második rész a »Scherzo-allegro molto« is, melyen az egészen bizonyos beethoveni humor ömölt át, s melynek »trioja« valóban csodaszép volt. Érzéssel volt telve az »adagio« is, (B durbaa) melyet leirhatatlan lyrai melegség tett bájosá. Végre fénypontját képezte az egész nagyzerű zenei alkotásnak a »Finale allegro con brio«, mely D durban volt írva, s mely mint ilyen, egyike a legértékesebb symphoniáknak.

Ennyi volt rövid ismertetésünk e nagyzerű zenei alkotásról, mely annál inkább is értékesebb reánk nézve, — mivel hazai szerző, valódi magyar ember alkotása, mely azonban a külföld bármely nagy, első rendű mesterének is méltó büszkeséget képezne. Beliczay-ról szólna, nem felekezhetünk meg házi ezredünk kitűnő karmesteréről, Czapek Péterről sem, ki méltán osztozott Beliczayval együtt az est fényes sikerében, mivel csakis az ő értelmes, művészi vezetésének s betanításának köszönhetjük azt az emlékezetes és élvezetes filharmoniai hangversenyt, melyre a műértő közönség bizonyára mindig csak gyönyörrel gondol vissza. Czapek a dicséretet méltán kiérdemelte, mert 1883 óta, ez idő óta vezeti a 39-ik gyalogezred zenekarát, tőle, illetőleg általa lett kedvelté városunkban a classikus zene, melynek Czapek, ki maga is termékeny, s szép tehetségű zeneszerző, minden időben oly lelkes művelője volt. Köszönetet kell mondanunk Czapeknek az intelligens zeneértő közönség, de magunk nevében is azért, hogy előkészítette ezen fényes sikerű hangverseny rendezése által, egy kitűnő magyar mester, Beliczay Gy. azon fényes diadalát, melyet aznap városunkban, saját honfitársai közt aratott. Beliczay külföldben nagyon megvan elégedve ezen est diadalával, — mely egyszerűsége mellett a legszebb jutalma az ő idealisztikus, művészi törekvésének. Mint előtűnk Beliczay ur többször is kifejezte, diadalának elősegítői, mondhatni részesei azon derék zenekar képzett tagjai is, kik a Czapek művészi vezetésével, egész a szerző intentionainak megfelelőleg adták elő a darabot, — a kik, különben, részünkről is, derék, tehetséges karmesterökkel egyetemben kiérdemelték az elismerés legszebb dicsőítő szavait. Az érdekes hangversenyt, a Hunyadi József ur éneke után, a Szabados Károly, e korán elhunyt tehetség egyik igen értékes, híres zene művének előadásával fejezték be.

—cz.

Egész selyem, mintázott Foulardokat méterenkint 85 krtól egész 4 frt 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (9.) 6.

NYILT-TÉR.*

Azon alkalmából, hogy Barta Mihály lakatos mester több évekről fent levő számlakövetelését hosszas sürgetéseim után elvégre úgy, a

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

hogy összeállította s egészen önkényes felszámítás szerint 4000 frtnyi összeget vesz követelesbe tölem s ennek erejéig zálogjogi előjegyzést is igyekszik kiszorítani, — sokan szeretik azt híresztelni fölelem, hogy ezen követeléssel vagyoni viszonyaim megzavartatnak s tényleg vannak is olyanok, kiknek jól esik e hírek hitelt adni.

Szemben e hírrel — s megnyugtatóssául mindazoknak, kikkel bármint összeköttetésben vagyok — nem tartom feleslegesnek kijelenteni itt, hogy Barta Mihály követelése jó részben egészen alaptalan, más részben tulzolt felszámítás, — de ha egészen állana is az, azt kifizetni képes vagyok csak oly követeléseimből is, melyek egészen jó követelések, részben pedig — a mint arról ügyvedemő Kovacs Jozsef urtól is értesítés nyerhető — bírói letétben hevernek, úgy hogy dicsekedés nélkül mondhatom, hogy azon lakatos számla nem okoz nálam vagy vállalatomban semmi zavart, annyival kevésbé is okozhat, mert én nekem uszorás adósságaim nincsenek.

Debreczen, 1892. Márczius 19.

Csapó Ferencz.

Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Kiadók: Szinay Gyula főszerkesztő, és Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs. (Szerkesztőség és kiadóhivatal, — hova mindenféle közlemény küldendő nagy-uj-utca 1702 sz.)

A karlsbadi vízzel végzett karák alatt, valamint utókúra gyanánt, úgy esen víz, valamint egyéb ásvány vizek használatát után: MATTONI-FELEL GIESSHÜBLER. Jelenleg már általános van alkalmazásban. Receptus (de thermis, Carlsbadensis tractatus) úgy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanykút Karlsbad dicsőségére szolgál, s hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. Loeschner udvari tanácsos monográfiája Giesshübler (Pneusteinről).

Árverési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági szakbizottságának 122/1892. G. sz. b. sz. a. kelt végzésével a néh. Vecsey-féle gőz- és szélmalom leltárban foglalt felszerelésével s 726 □ ölet tevő telkével együtt árverésen eladatása elrendelgetvén: az árverésnek a helyszínén megtartására, f. 1892. évi márczius 28-dik napjának, d. u. 3 órája tüzetik ki, mely árverésre árverelni szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak fel, hogy az árverési feltételek és az árverelőndő ingatlanok s azok felszerelésének hiteles leltára a debreczeni ref. egyház irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1892. márczius 18.

Otrokocsi Végh János,

a deb. ref. egyház algondnok.

2000 szám.

1892.

HIRDETMEY.

Hajdu-Bösszörmény város képviselő-testülete az 1892. évi január hó 13-án kelt 3 számú határozatával H-Bösszörmény városban levő ugynevezett »Hadházi«- »Nánási«- és »B.-Ujvárosi«- utcák egy részének cyclops burkolattal való kiépítését 21,414 frt 79 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása czéljából az 1892. évi április 5-ik napjának d. e. 10 órájára Hajduvármegye alispánjának hivatali helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtokat felhivom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó 5 %-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig hozzáam annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a hajduvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1892. márczius hó 16-dikán.

Rásó Gyula, kir. tanácsos, Hajduvármegye alispánja.

1—3.

119.

Kiadó bolthelyiségek.

A debreczeni kereskedő társulat által piacz-utcán, a nagytemplom közelében, a kereskedelmi akadémia céljaira emelt új épület bolthelyiségei f. é. május hó 1-től kiadók.

Értekezhetni iránta **Zádor Lajos** társulati elnök üzlethelyiségében (Piacz, városház épület) ahol is a tervek és feltevések megtekinthetők. (123.) 1-1

Birtokbérbeadás.

Nyiregyháza városától egy órányira az ugynevezett **Sima-pusztán fekvő 767 magyar holdat tevő tagozott birtok** Szent-Mihály napjától több évre hasznbérbe adandó.

Felvilágosítással szolgál **Dr. Dévay Ignác**, BUDAPEST, VI. Nagy-János-utca 2. szám. (94.) 5-6

KIADÓ utcaiz lakás

Nagy-uj-utca elején az 1708. számú emeletes házban és

udvari lakás
Széchenyi-utca 1812. sz. alatt. (106.) 2-3.

AZONDÓDON 10 hold föld eladó. Széchenyi-utczán 1812. (109.) 5.-

Hasznbérbeadás.

A debreczeni ev. ref. egyház tulajdonát képező következő földek, egymint:

1. a Székely Dienes féle 7 hold, 1520 □ öl területű onodói föld,
2. a csapó-veres-utcaiz malomtelek után eső (a czuczában) 13 hold 363 □ öl területű föld,
3. a péterfiai leányiskola után eső 7 hold és 50 □ öl területű föld,
4. az árok-utcaiz kettős iskola után eső 5 hold 1050 □ öl föld,
5. a varga-utcaiz leányiskola után eső 9 hold 1050 □ öl föld,
6. a nagy-csapó-utcaiz leányiskola után eső 4 hold 1400 □ öl területű föld,
7. a Baranyi-féle ház után eső 10 hold 650 □ öl föld,
8. a hatvan-utcaiz kettős iskola után eső 5 hold 1050 □ öl területű földek a debreczeni ev. ref. egyház 115/892. gszb. számú végzése folytán, az 1892. évi október hó 1-től 6 egymás után következő évre, f. évi márczius hó 30-án d. u. 3 órakor, az ev. ref. egyház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen hasznbérbe adatnak; melyre az árverelmi kívánók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek az ev. ref. egyház jegyzői hivatalában megtekinthetők.

Debreczen, 1892. márcz. 19.

Otrokocsi Végh János
a debreczeni ev. ref. egyház
algondnoka.
(121.) 1-2.

Megérkeztek

és felette jutányos árban kaphatók:

fiu-, leány- és gyermek-öltönyök, férfi- és gyermek-kalapok, női-, férfi- és gyermek-czipók, haj-, fog- és ruha-kefék, fésűk, különféle finom szappanok,

finom szemüvegek,

dohány- és szivar-tárczák, valódi nickl és talmi óraláncok, selyem- és clott-esernyők, kézikosarak nagy választékban, valódi tajtekipapák és szivarszipkák, szegedi papucsok,

KÉZI BŐRÖNDÖK és LÁDA KOFFEREK,

fehér és színes férfi ingek,

nyakkendők,

GALLÉROK és KÉZELŐK.

Schönberger Vilmos

Debreczen, a városháza alatt. (95.) 2-

Uj posztó raktár!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az egész országban oly nagy hírnévek örvendő

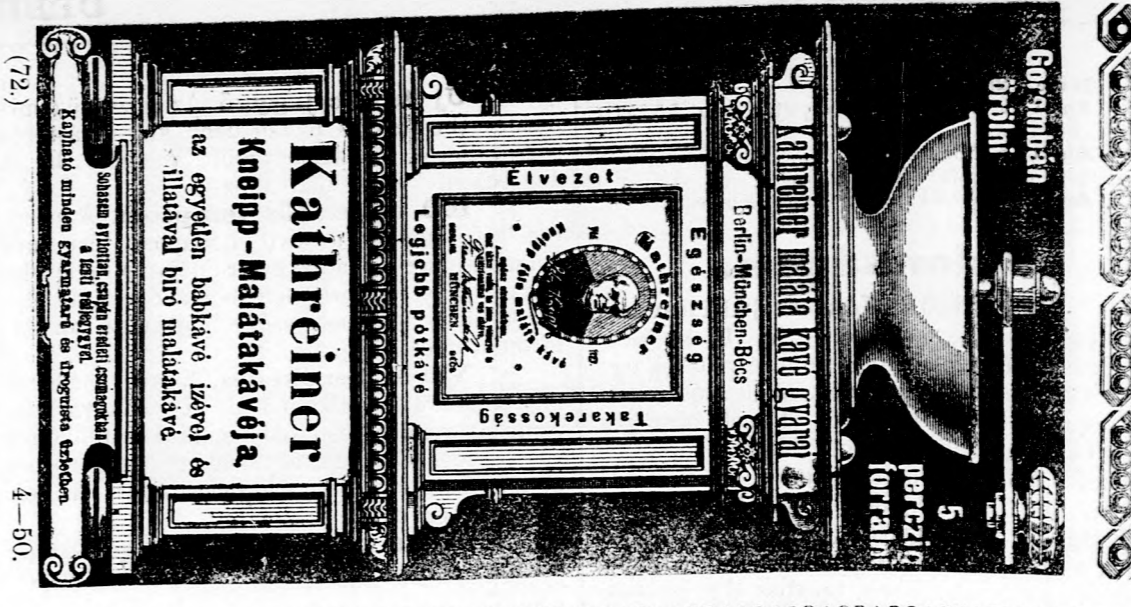
Brassói posztókból

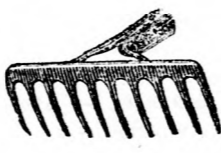
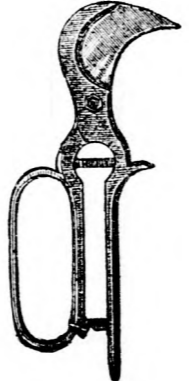

a közelgő tavaszi idényre nagy választéku raktárt rendeztünk be s azokat a valódi tiszta gyapju minőségben **igen olcsón árúsítjuk el**

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. (8.) 56.-

Valódi francia és angol szerszámok

minden iparághoz és minden darab mellett jótállás,

RÚDVAS, LEMEZEK, VASTARTÁLYOK,

legfinomabban acélezott és fémezett.

Gazdasági-, kerti-, házi- és konyha-felszerelések,

AGYAG- és VAS-KÁLYHÁK,

konyhák és öntött vaslapok.

Tizedes és egyensúly mérlegek

legjobb minőségben,

„KIS ÓRIÁS” kézi tengeri morzsoló darabja 1 frt 75 kr.

Tűz- és betörés elleni pénzszekrények,

kirakat- és ajtó acél-redőnyök.

Legolesőbb beszerzési forrás.

TÓTH GYULA

ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

(6.) **vasnagykereskedés** —21

DEBRECZEN, VÁROSHÁZÁBAN.

Megjelenik 40,000 példányban.

PESTI HIRLAP

független, szabadelvű, demokratikus napi közlöny,

NAPONKINT 16-20, ÜNNEP- ÉS VASÁRNAPOKON 24-28-32 oldal terjedelmű.

➔ Rendes zenemellékletek. ➔

A husvéti számhoz rendkívüli kedvezményül az előfizetők számára **egész eredeti regény** lesz meltekelve.

JÓKAI MÓR tollából a nyár folyamán **TRENK** czimvel érdekesítő történeti regényt közöl a Pesti Hirlap.

Előfizetési árak: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr

A fürdő- és utazási idény alatt a lap egyszerű bejelentésre bárhová és bármely rövid időre utána küldetik az előfizetőnek.

➔ **Mutatványszámokat** kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. kerület, nádor-utca 7. szám.

(108.)

1-2.